

WAT VERSTAAT MEN ONDER HEF- EN HIJSTOESTELLEN EN AANVERWANTEN?

Heftoestellen zijn machines die gebruikt worden voor het optillen van lasten. Hierbij wordt de last langs onderen door middel van een hefinrichting (bijvoorbeeld vorken of een laadbak) opgetild. Hijstoestellen zijn machines die gebruikt worden voor het hijsen van lasten. Hierbij wordt de last door middel van een ketting aan een haak opgehesen en verplaatst.

Zowel hef- als hijstoestellen zijn arbeidsmiddelen. Ze worden immers op de arbeidsplaats gebruikt, bij het uitvoeren van het werk.

WAT ZEGT DE WET ROND HET GEBRUIK VAN ARBEIDSMIDDELEN?

Onder het gebruik van arbeidsmiddelen verstaat men elke activiteit die ermee verband houdt, zoals ingebruikneming of buitengebruikstelling, aanwending, vervoer, reparatie, ombouw, onderhoud, verzorging of reiniging.

Titels 1 en 2 van boek IV van de codex over het welzijn op het werk beschrijven dat arbeidsmiddelen die in een onderneming ter beschikking van de werknemers gesteld worden, geschikt moeten zijn voor het uitvoeren van het werk zodat de veiligheid en de gezondheid van de werknemers tijdens het gebruik van deze arbeidsmiddelen gewaarborgd blijven. Dit is een elementaire taak van de werkgever. Daarenboven moet de werkgever ook toe zien dat arbeidsmiddelen die onderhevig zijn aan invloeden die leiden tot onnauwkeurige werking of defecten (en op deze manier aanleiding kunnen geven tot gevaarlijke situaties) onderworpen worden aan periodieke controles.

ZIJN ER SPECIFIEKE BEPALINGEN WAT BETREFT HEF- EN HIJSTOESTELLEN?

Ja. Op 4 mei 1999 verscheen een gedetailleerde wetgeving voor dit type machines. Deze werd opgenomen in de titels 1 en 2 van het boek IV van de codex. Deze wetgeving stelt onder meer dat hef- en hijstoestellen stabiel moeten staan en met kennis van zaken gebruikt moeten worden. Bovendien moeten hulpstukken van degelijke kwaliteit zijn en moet het risico beperkt worden dat de last tijdens het verhandelen losgeraakt.

Deze wetgeving vervangt bepalingen uit het ARAB. De plicht om arbeidsmiddelen op regelmatige basis te controleren is echter nog steeds van kracht (ARAB art. 280 en 281).

WAT ZEGT DE WET ROND DE CONTROLE VAN ARBEIDSMIDDELEN?

Zoals hierboven aangehaald, eist de wet dat arbeidsmiddelen op regelmatige basis gecontroleerd worden.

Door wie en wanneer dit moet gebeuren, wordt duidelijk aan de hand van de volgende tabel.

Overzicht controles

hef-en hijstoestellen en aanverwanten

Arbeidsmiddelen met verplichte contrôle

Omschrijving	Controle door	Voor indiensttreding	Periodiciteit	Wetgeving
Hef- en hijstoestellen (hijswerktuigen, hoogtewerkers, bouwliften, materiaalliften)	Externe Dienst voor Technische Controles	JA	Driemaandelijks ¹ Jaarlijks	ARAB art. 280 en art. 281 Richtlijn 2006/42/CE artikel IV.2-14 van de codex
Behandelingstoestel (vorkheftruck, verreiker, graafmachine, bulldozer)	Bevoegd persoon	JA	Driemaandelijks ² Jaarlijks	artikel IV.2-14 van de codex
Behandelingstoestel gebruikt als hijs- of hefwerktuig (vorkheftruck, verreiker, graafmachine, bulldozer)	Externe Dienst voor Technische Controles	JA	Driemaandelijks ¹ of jaarlijks ¹	ARAB art. 280 en art. 281 artikel IV.2-14 van de codex Richtlijn 2006/42/CE
Tilwerktuigen zoals palletkar, goederenhefwerktuig, transpallet, enz...	Bevoegd persoon	JA	Jaarlijks	artikel IV.2-14 van de codex
(Auto)hefbrug	Externe Dienst voor Technische Controles	JA	Jaarlijks ³	ARAB, art. 283 bis 2 Richtlijn 2006/42/CE
Personenlift	Externe Dienst voor Technische Controles	JA ⁴	Elke 6 of 3 maanden ³	KB 09/03/03 gewijzigd door het KB van 10/12/2012
Roltrap, trappenlift, lift voor gehandicapten op voertuig	Bevoegd persoon		Jaarlijks	titels 1 tot 4 van boek IV van de codex
Veiligheidsmateriaal (gordel en toebehoren, valbeveiliging, ...)	Externe Dienst voor Technische Controles	JA ⁵	Jaarlijks en na elke val	hoofdstuk II van boek IX, titel 2 van de codex,
Modulaire bouwsteiger	Externe Dienst voor Technische Controles	JA	Elke 3 maanden	artikel IV.4.4 en artikel IV.4-5 van de codex en AVIA 7756
Stellingen	Bevoegd persoon	JA	Wekelijks of na werkonderbreking of bij gevaar	hoofdstuk III van boek IV, titel 5 van de codex
Materiaal voor stellingen	Bedrijfs hoofd of gelastigde	JA	Voor montage	artikel IV.5-7 van de codex

¹ betreffende de hefwerktuigen voorziet de wetgeving (ARAB art.280 en 281) een 3-maandelijkse controle van de kabels, kettingen, haken en ander aanslagmateriaal en een jaarlijkse controle van het geraamte, de mechanismen en andere onderdelen.

² betreffende de hefwerktuigen voorziet de wetgeving (ARAB art.280 en 281) een 3-maandelijkse controle van de kabels, kettingen, haken en ander aanslagmateriaal en een jaarlijkse controle van het geraamte, de mechanismen en andere onderdelen.

³ hefbruggen met CE-markering zijn sinds 1 januari 1995 niet meer onderhevig aan keuring voor indiensttreding.

⁴ nieuwe liften (verplicht voorzien van een CE-markering) zijn sinds 1 juli 1999 niet meer onderhevig aan een keuring voor indiensttreding.

⁵ veiligheidsmateriaal voorzien van een CE-markering is sinds juli 1992 niet meer onderhevig aan keuring voor indiensttreding.

Overzicht controles

hef-en hijstoestellen en aanverwanten

Ladders en noodladders	Bevoegd persoon	JA	Met geregelde tussenpozen	hoofdstuk II van boek IV, titel 5 en artikel IV.2-14 van de codex
Hangstelling, personenkorf, manden	Externe Dienst voor Technische Controles	JA	Elke 3 maanden tot jaarlijks	hoofdstuk V van boek IV, titel 5 van de codex
Kranen op schepen	Bevoegd persoon	JA	Jaarlijks	KB 20/07/73 Zeevaartinspectiereglement – hoofdstuk V – artikel 24

Volgende opmerkingen bij deze tabel zijn belangrijk:

Het begrip “bevoegd persoon”:

Deze persoon moet de specifieke opdracht van de werkgever gekregen hebben om een bepaalde controle uit te voeren. Het kan een werknemer zijn van het bedrijf, maar dit is niet strikt noodzakelijk. De bevoegde persoon moet wel over voldoende kennis, opleiding en ervaring beschikken om de controle uit te voeren. Dit laatste moet men kunnen aantonen.

Het begrip “Externe Dienst voor Technische Controles”:

Een Externe Dienst voor Technische Controles of EDTC is een bedrijf dat specifieke controles op bepaalde arbeidsmiddelen uitvoert. Het krijgt hiervoor een erkenning van de overheid. Dergelijk bedrijf heeft geen politionele bevoegdheid maar zal vooral wijzen op (ernstige) risico's. Het bedrijf dat de controle laat uitvoeren, moet wel zo snel mogelijk gevolg geven aan de gemaakte opmerkingen en vastgestelde overtredingen. Een lijst van erkende organismen is te vinden op de website <http://www.werk.belgie.be>.

Werking:

Op vraag van het bedrijf zal een EDTC (vroeger erkend organisme genoemd) een controle uitvoeren. Dit wordt vastgelegd in een schriftelijk contract. Een verslag met de bevindingen zal opgemaakt worden en overhandigd worden aan de werkgever. Deze is verplicht de verslagen te bewaren zolang het betreffende arbeidsmiddel in gebruik is in het bedrijf, samen met het verslag van indienststelling opgemaakt door de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk. Beiden moeten ter beschikking gehouden worden van de Arbeidsinspectie.

Het begrip “indiensttreding”:

Vóór het eerste gebruik van een arbeidsmiddel, dient het onderzocht te worden of het voldoet aan de wettelijke basiseisen rond veiligheid en gezondheid en eventuele specifieke bijkomende eisen gesteld bij de bestelling. Op deze manier vermijdt men dat men risico's binnen het bedrijf brengt. Dit gebeurt aan de hand van een verslag opgemaakt door de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk.

Het gebruik van vorkheftruck, bulldozer en graafmachine (zie tabel):

Een vorkheftruck, bulldozer en graafmachine mag men enkel gebruiken als behandelingstoestel. Dan volstaat het om jaarlijks het geraamte en mechanisme door een bevoegd persoon te laten controleren.

Wanneer men deze machines echter gaat gebruiken als hef- of hijswerktuig (bijvoorbeeld om een last te verplaatsen met de vorkheftruck of graafmachine via een haak of ketting aan de vorken of graafarm), dan moet de keuring van het geraamte en de mechanisme gebeuren door een EDTC (op jaarlijkse basis). Daarenboven

Overzicht controles

hef-en hijstoestellen en aanverwanten

moet er ook een driemaandelijks controle gebeuren van kabels, kettingen en haken die een rol spelen bij het heffen, eveneens door een EDTC.

WAT KAN COHEZIO VOOR U DOEN?

Cohezio kan u helpen bij de uitvoering van uw welzijnsbeleid.

Voor meer informatie kan u steeds informatie vragen op sec.rim@cohezio.be of 02/533 74 11.

REFERENTIES

FOD WASO, <http://www.werk.belgie.be>

Kluwer <http://www.sentral.be>

